

Hämta färg till bilder!

BRUNN

Introduktion

AMUL ROOM
JUNIOR

I denna verkstad används det färgade filtrar för att skapa specialeffekter i fotografier.

Verkstaden kan genomföras självständigt eller i grupper av 2–3 personer.

Varaktighet: 1–2 timmar

Målgrupp: 7–15 år

Nyckelord: ljus, fotografi, färger, ljusets fysik, specialeffekter, färgfilter, geléer

BRUNN

Introduction

AMUL ROIMY
JUNIOR

För att ta bilderna behöver du vilken typ av kamera som helst (telefon eller surfplatta fungerar bra) samt genomskinliga eller halvgenomskinliga material. De kan man hitta till exempel från platsortering eller pappersortering.

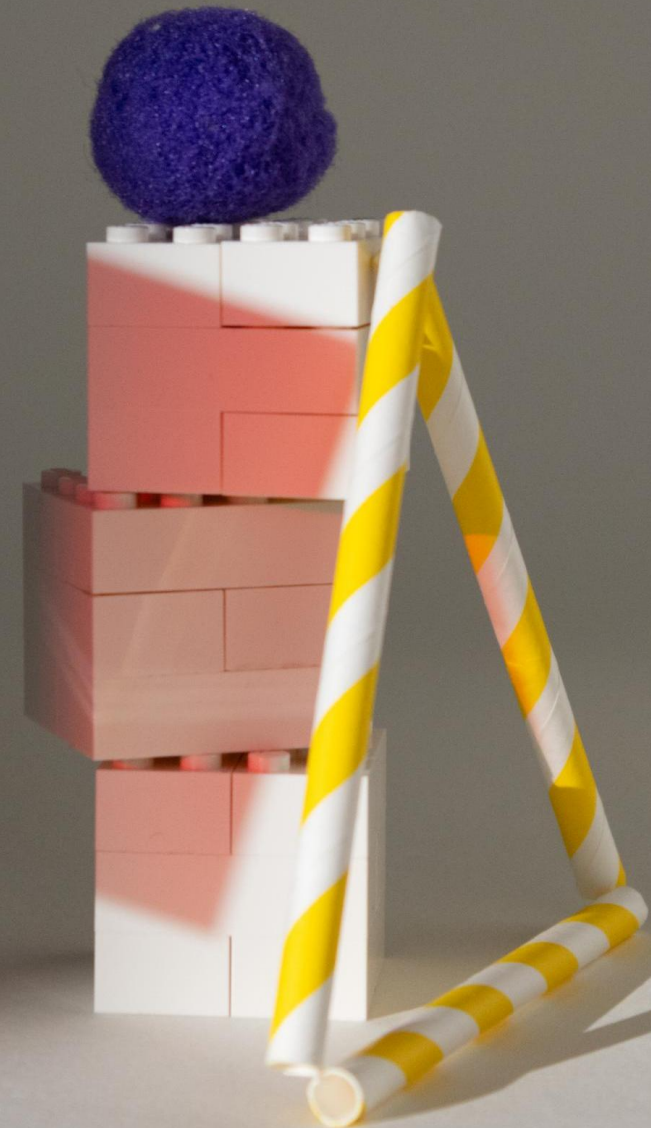
I fotograferingen är det ofta hjälpsamt att ha ett extra par händer, och det brukar vara roligare att jobba tillsammans. Verkstaden kan dock också genomföras självständigt, speciellt ifall du kan placera kameran stadigt på en yta och hålla motiven stilla.

Hämta färger till bilder!

Inom fotografi avgör kvaliteten och karaktären av ljuset hur motivet återges på den ljuskänsliga sensorn eller filmen.

Starkt solljus mitt på dagen skapar hårda skuggor. Morgon- eller kvällssol färger allt i mjuka, rödaktiga toner. I dimma är det svårt att se klart.

Du kan skapa färger, skuggor och disiga ytor i dina bilder genom att använda enkla material du kan hitta hemma.

Utrustning

- En kamera (kamera, telefon, surfplatta, osv.)
- Genomskinliga och färgade gelér eller filtrar, plastobjekter eller glas
- Tejp eller kontaktplast
- vattenfasta tuschpennor
- Solljus eller en tillräckligt stark ljuskälla (t.ex. en stark ficklampa, dagsljuslampa, byggglampa, pannlampa)
- Bakgrundspapper eller kartong (inte obligatoriskt)

Färgade gelér och plaster

Genomskinliga färgade gelér kan användas för att skapa roliga effekter i fotografier.

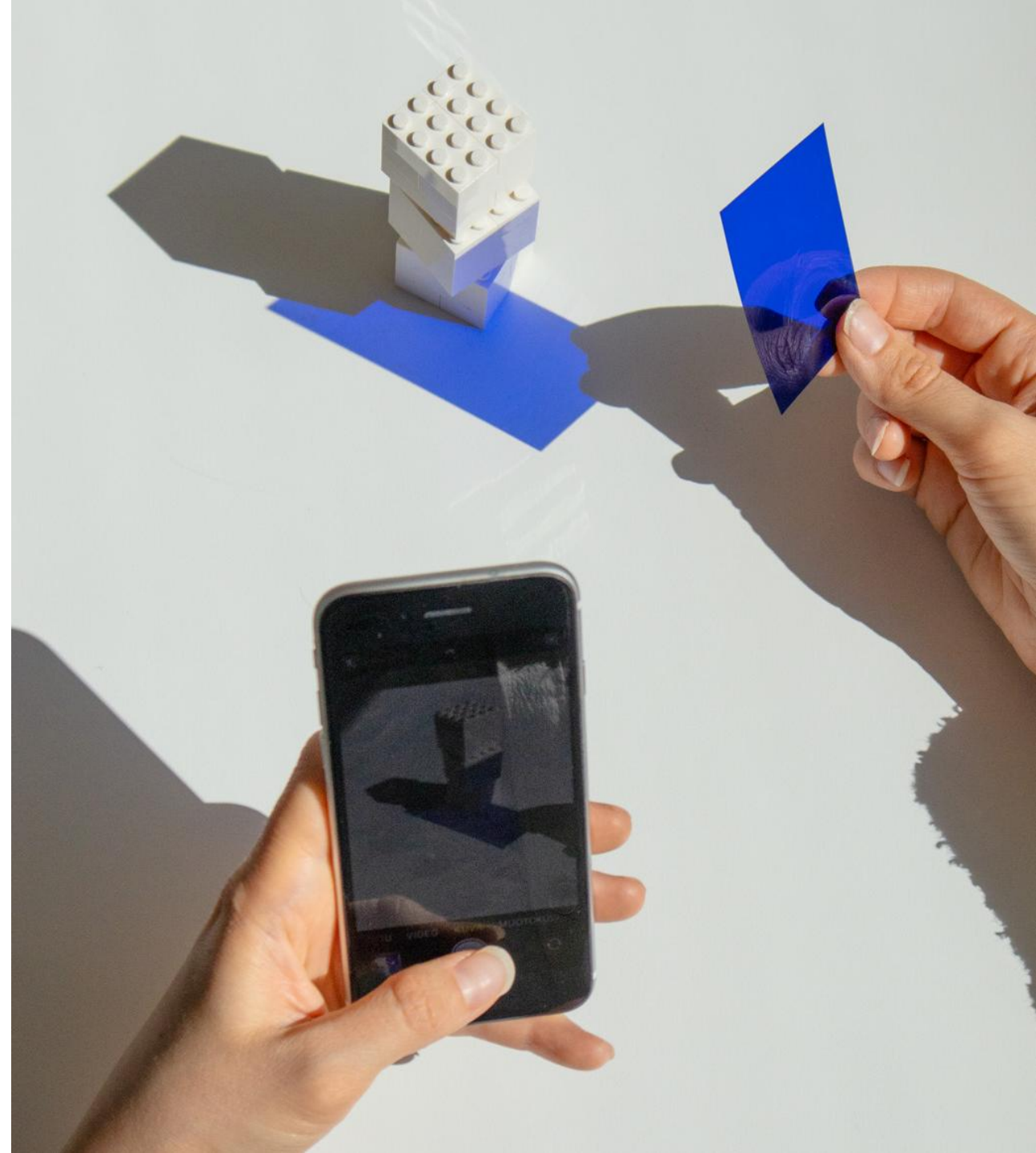
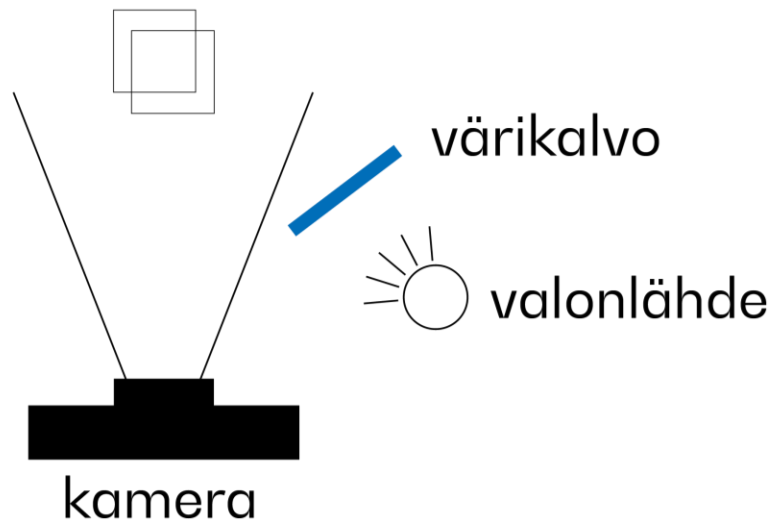
Du kan använda vad som helst för halvgenomskinliga material, så som silkespapper, plastpåsar eller genomskinliga plastförpackningar. Du kan också göra dina egna färggelér och filter genom att färga genomskinligt plast med en permanent tusch.

Färgmålning

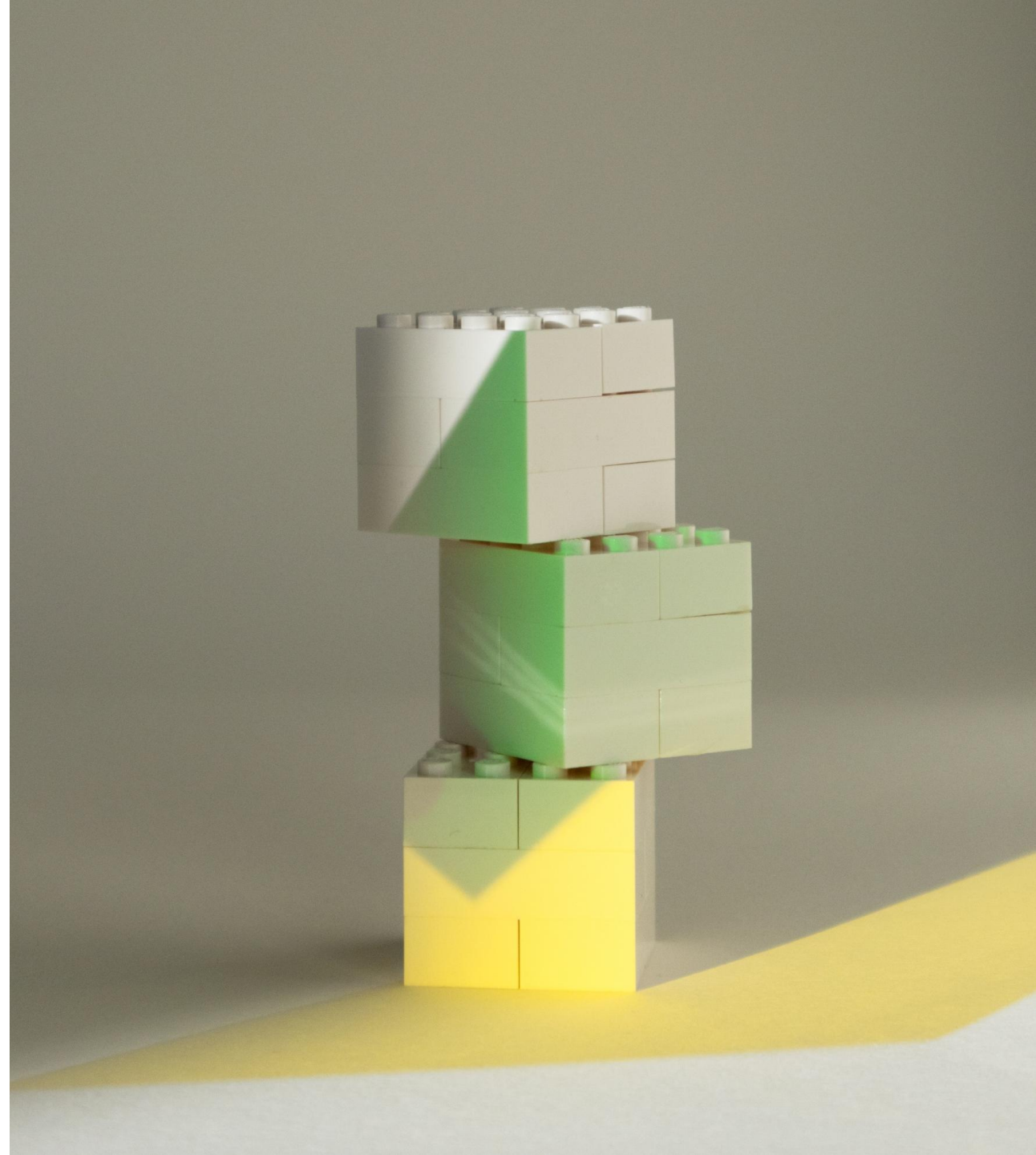
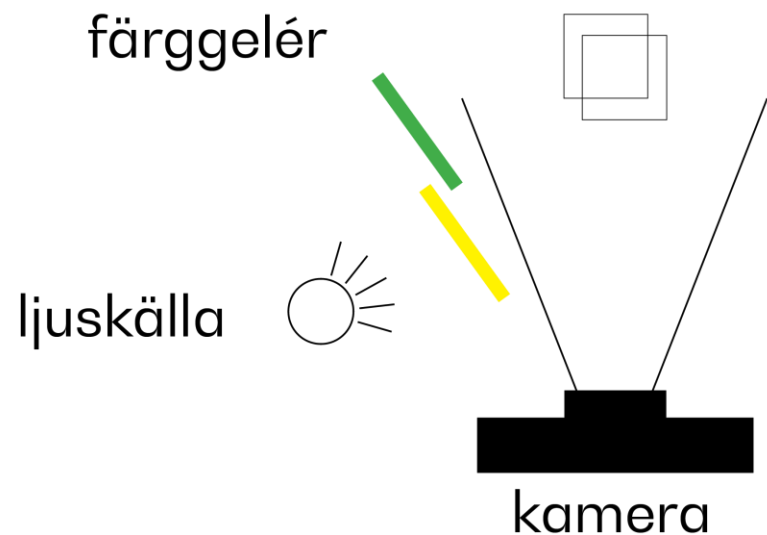
Det är bra att ha hjälpande händer som håller färgfilter och/eller ljuskällan under fotograferingen.

I diagrammet ser du hur kameran, ljuskällan, motivet och färgfiltren är placerade i fotograferingssituationen.

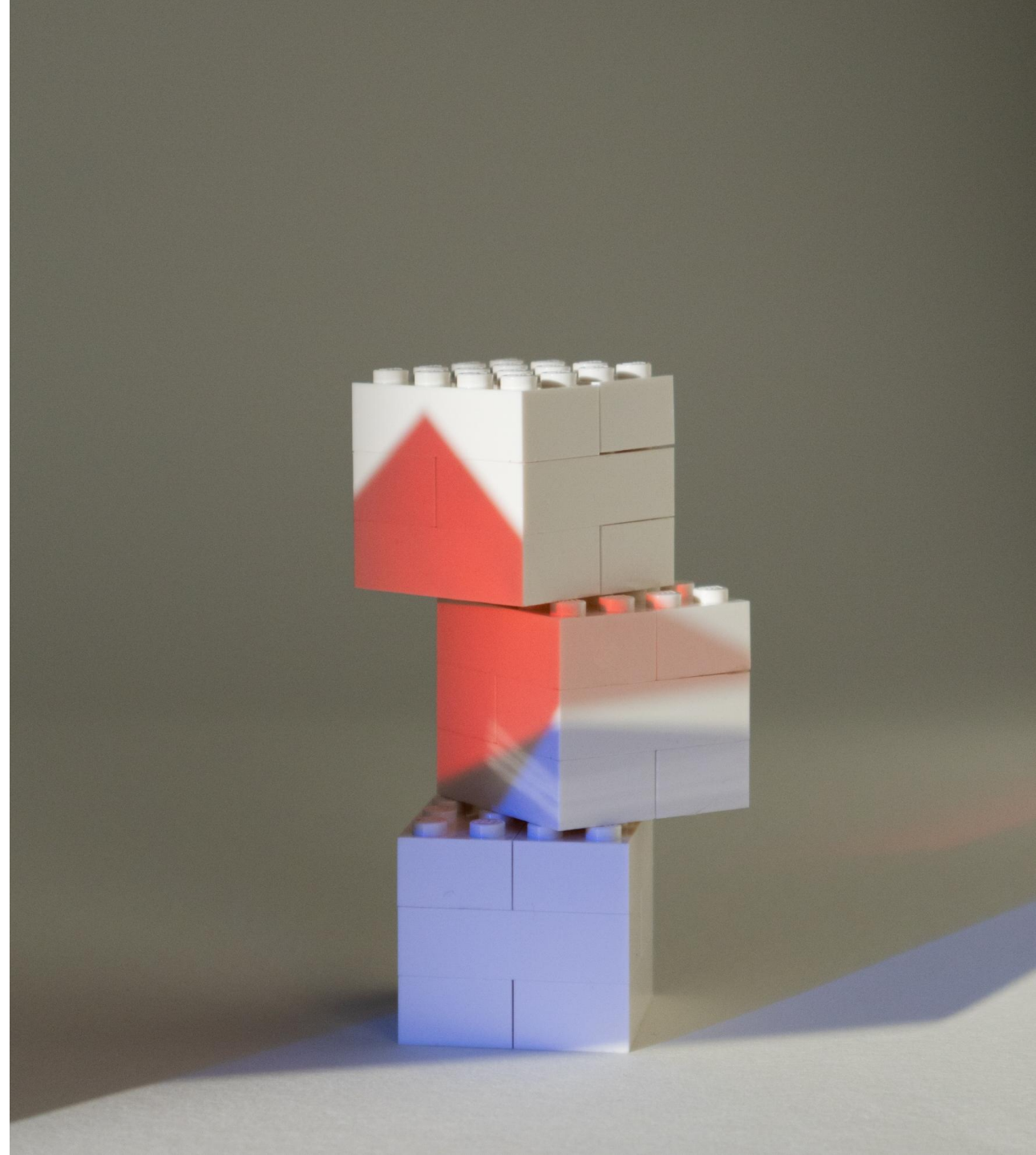
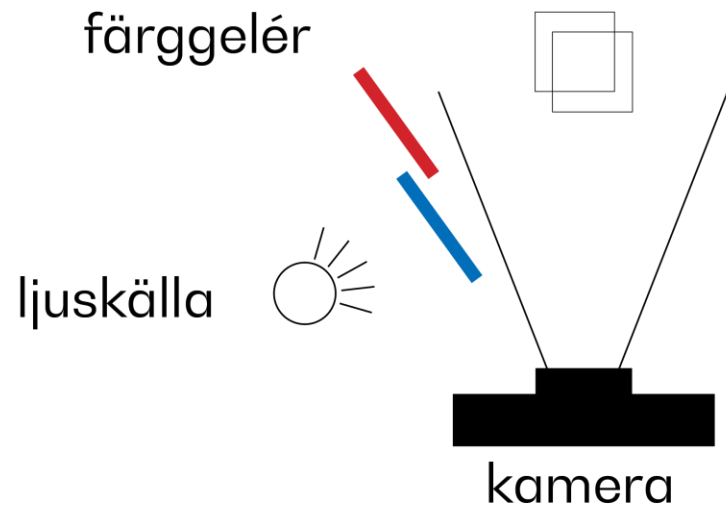
Färgmålning

Håll färggelén utanför bildrutan på ett sätt som gör att ljuset passerar genom gelén och in i bilden. På så sätt kan du "måla" ditt motiv med färgad ljus.

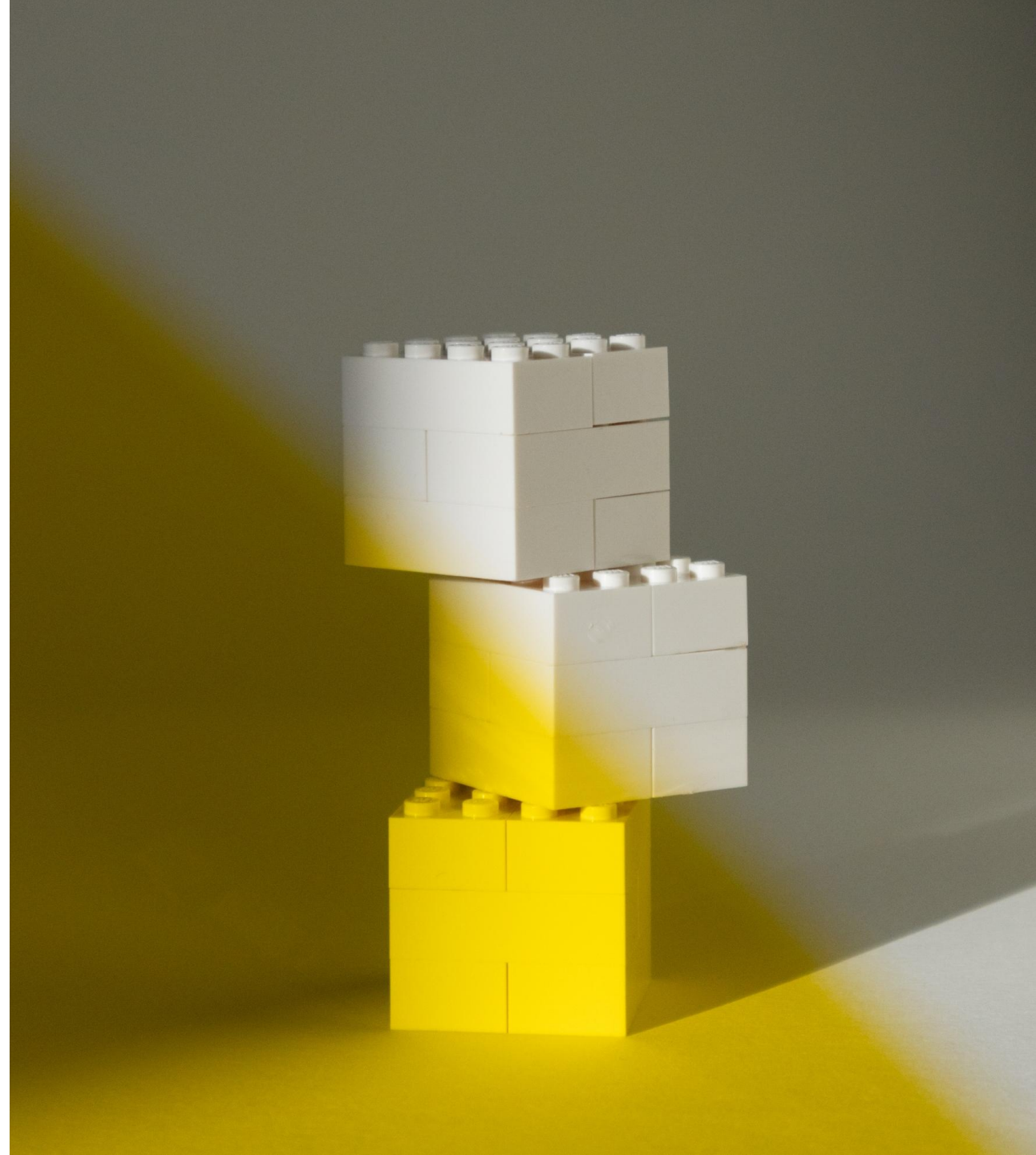
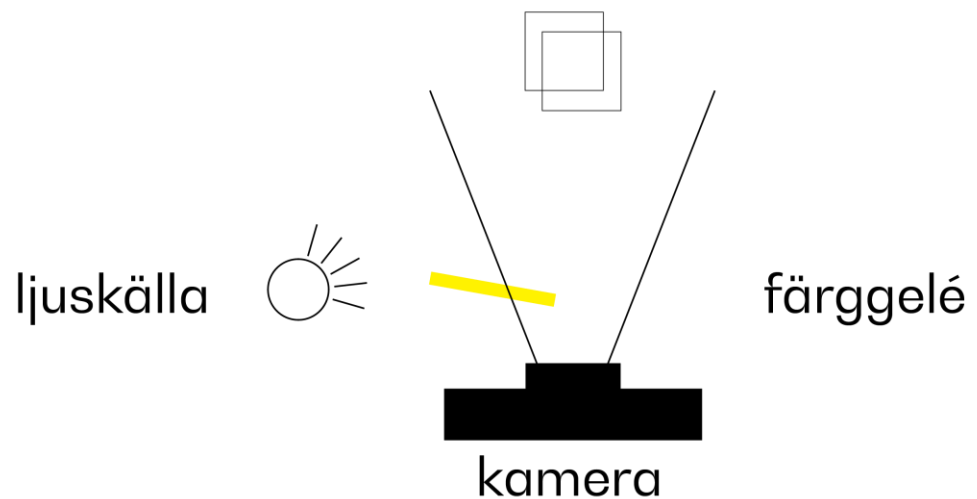
Färgmålning

Olika färger kan användas för att skapa olika stämningar i dina bilder. Gulaktiga, varma toner ger mer ljusstyrka och en känsla av värme. Blåaktiga, kalla toner får bilden att kännas kyligare och mer avlägsen.

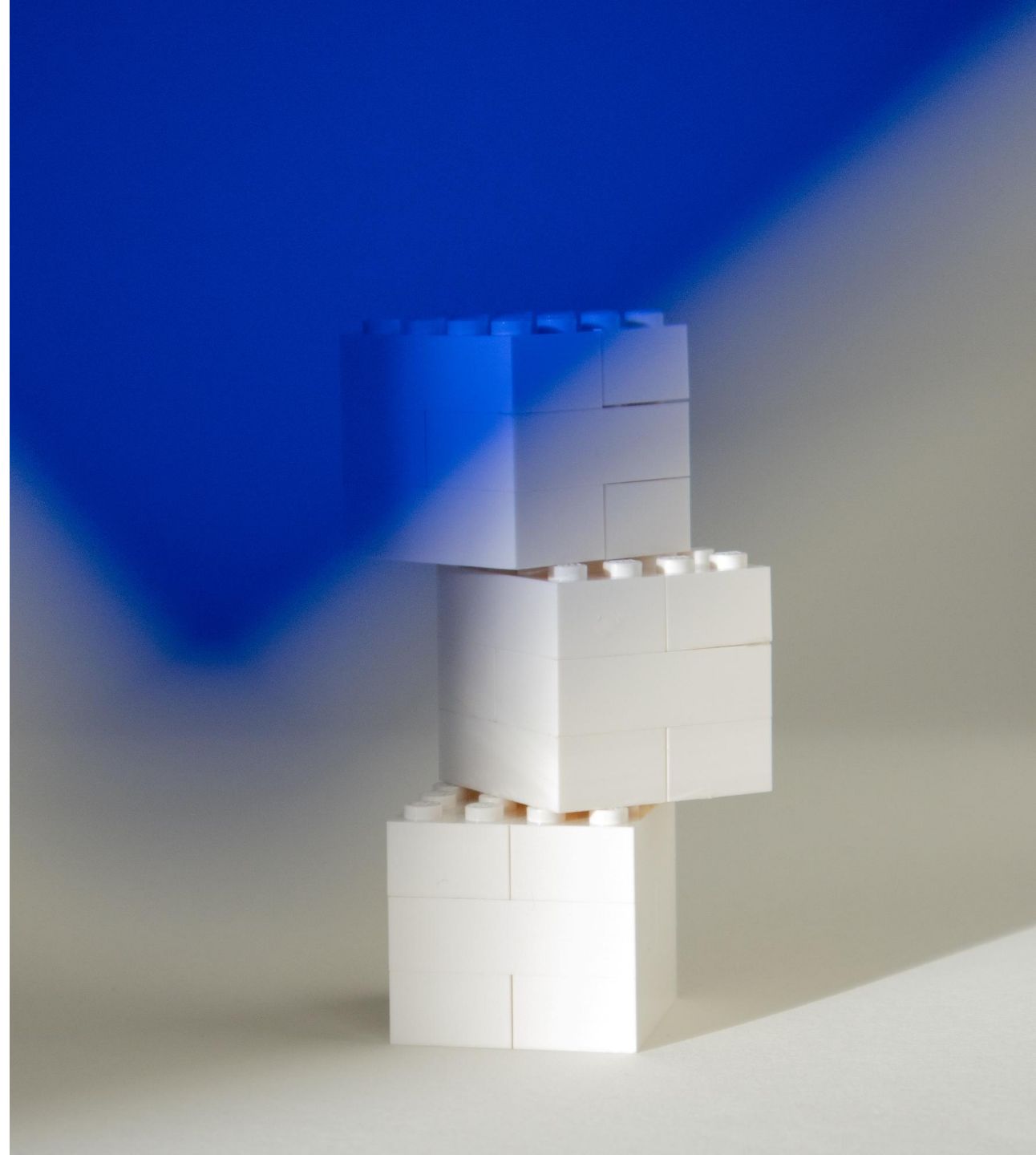
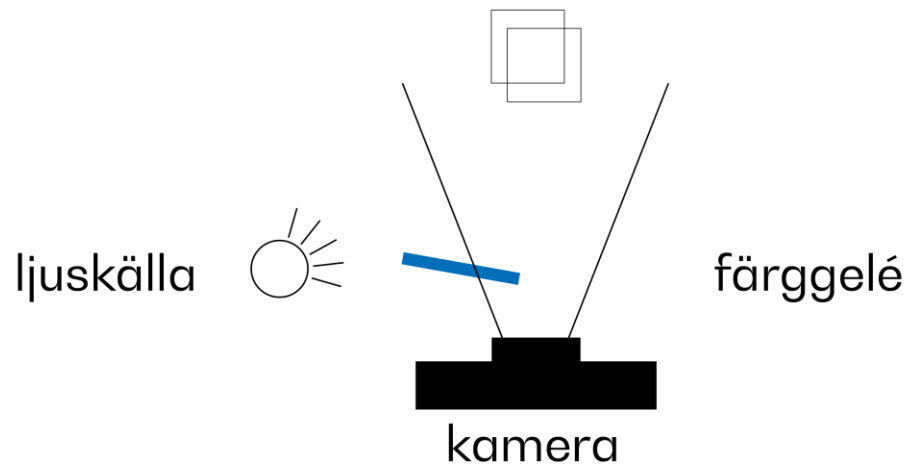
Färgyta

Håll gelén framför kameran så att du täcker en del av bildrutan. Så kan du skapa en enfärgad yta i bilden.

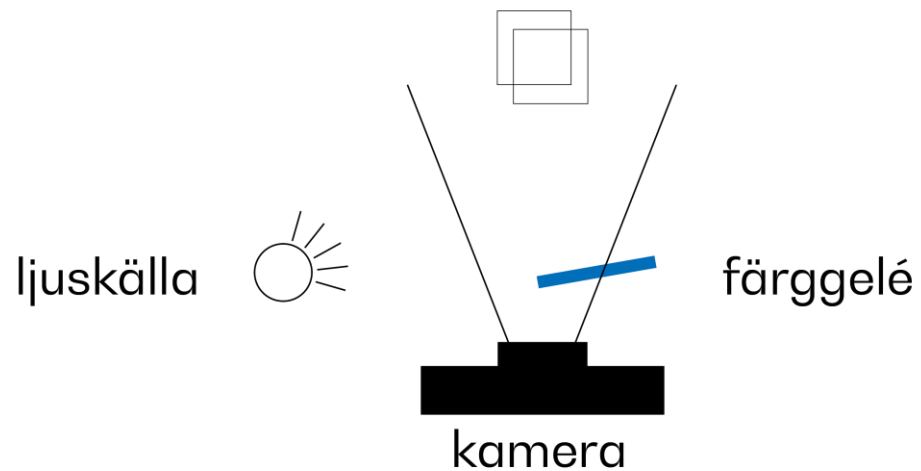
Färgyta

Mjukheten i den färgade ytan beror på hur nära kameran linsen hålls. När den är väldigt nära linsen blir kanten mjuk, när den hålls längre bort blir kanten hårdare.

Färgyta

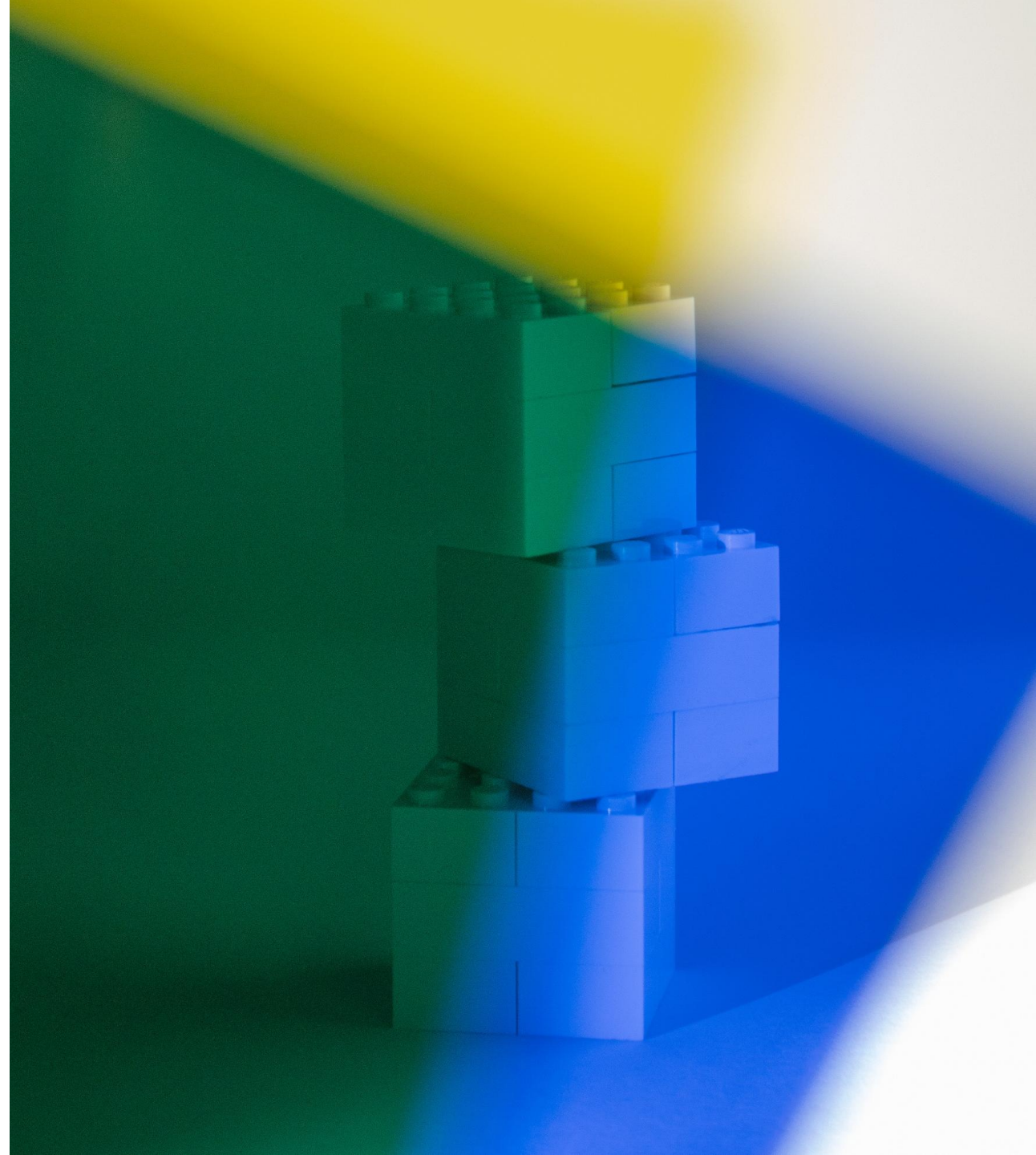
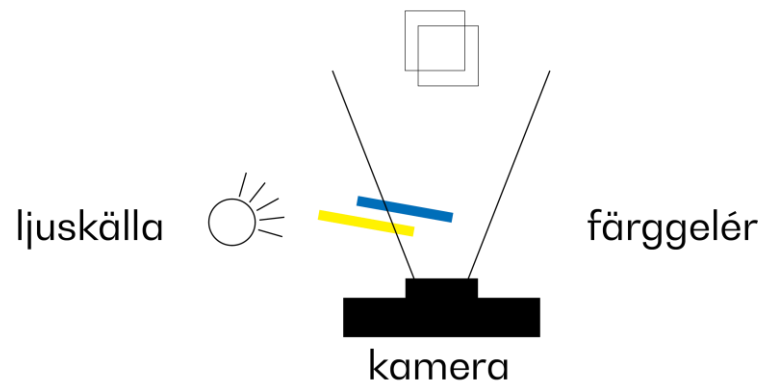
Ifall motiver som fotograferas är färgade, kommer gelén att färga dem enligt additiv färgblandning. Till exempel, ett gult objekt kommer att se grönaktigt ut när den är sedd genom en blå gelé.

Färgyta

Genom att lägga olika lager av gelér ovanpå varandra kan du skapa nya färger. Till exempel, när gula och blåa gelér kombineras skapar de en grön yta.

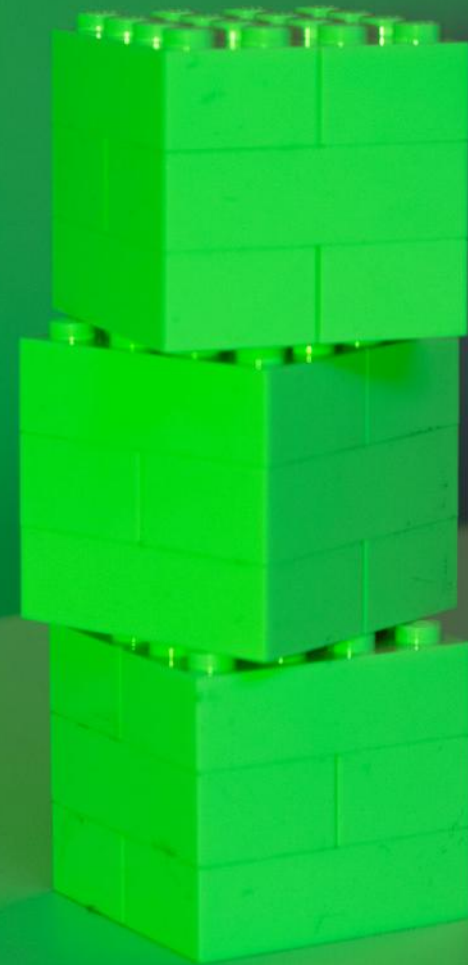
Tips: När du lägger flera gelér på varandra släpper de igenom mindre ljus än en enda gelé, och därför kan bilden bli mörkare. Använd flera gelér endast när du har tillgång till ett starkt ljus.

Färgblix

Genom att täcka kamerans blix med ett färgat filter kan du ändra färgen på blixljuset. På så sätt kan hela bildytan färgas. I bilden har ett grönt filter använts.

Tips: Genomskinlig tejp eller plastfilm som färgats med tusch fungerar bra för detta ändamål, men tejpens lim kan lämna märken. Du kan torka bort dem med en mjuk trasa eller papper.

Plast och glas

Genomskinliga plast- och glasobjekter böjer ljusets bana, och i ljusa förhållanden kan man se det när mönster bildas i skuggorna.

Plast och glas

Skuggor med mönster kan skapa intressanta texturer och former på motiver som fotograferas.

Tips: I stället för plast kan du också använda glas, eller även fylla ett glas med vatten och experimentera med de mönster som uppstår.

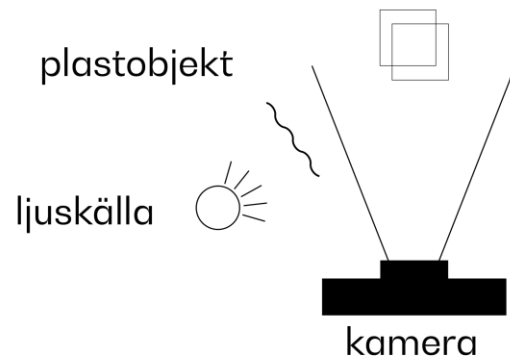

Bild utan plastföremål.

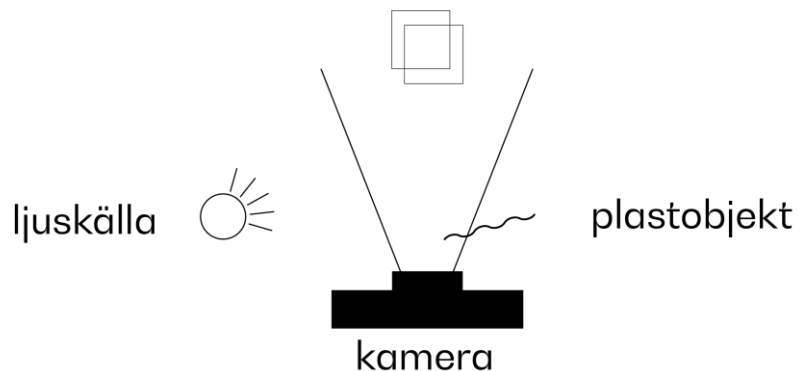
Ett plastföremål som placeras framför en ljuskälla skapar randiga skuggor på föremålets yta.

Plast och glas

När man fotograferar genom en plastobjekt ser också motiven ut att vara förvrängt.

Tips 1: Täck endast en del av motivet med plastobjektet så att den ser ut som om den har flyttat på sig.

Tips 2: Fokusera kameran först på motivet och lägg efter det plastobjektet framför linsen. Så hålls fokuset i motiven skarpt.

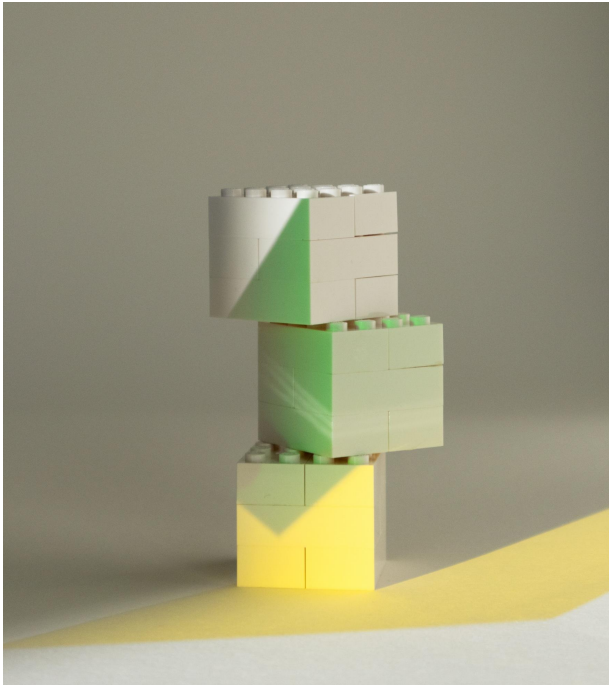
Uppgift:

På våren ökar mängden solljus snabbt och naturen vaknar ur vinterdvalan. Tänk på vad som berättar för dig att våren är här?

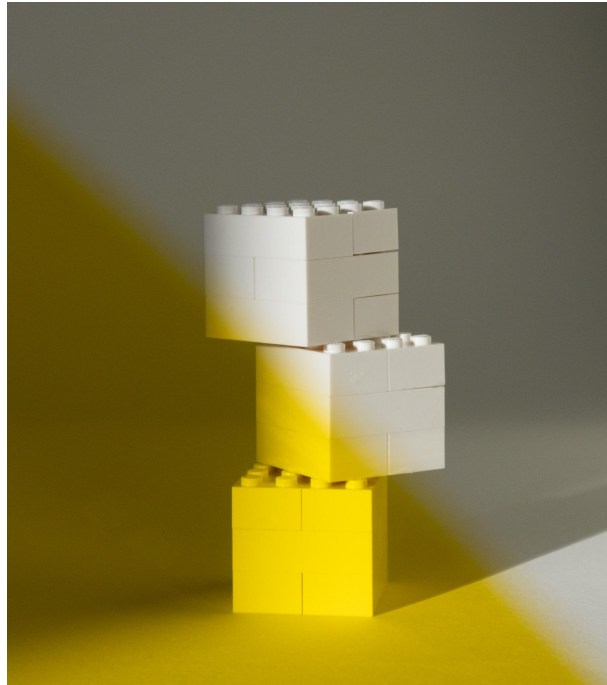
- Fotografera tre våriga bilder där du använder tre olika specialeffekter.
- Välj din favoritbild och presentera bilderna för klassen.

- **Tips 1:** Specialeffekterna syns bäst när bakgrunden är enfärgad. Du kan till exempel använda papper eller kartong som bakgrund.
- **Tips 2:** Det lönar sig att modigt prova alla specialeffekter och hitta på egna nya! Vid fotografering leder slumpen ofta till fina och överraskande resultat.

Färgmålning

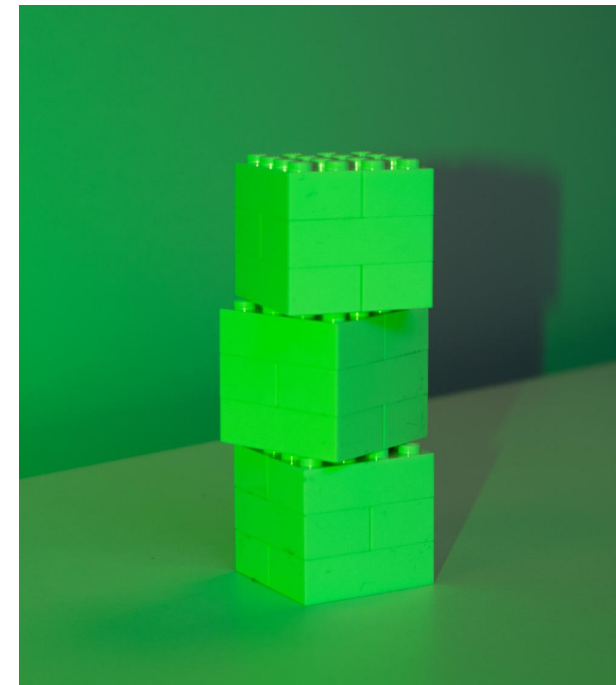
Färgyta

Plast och glas

Färgblix

Visste du att...

På Aalto-universitetet kan du studera ljusets egenskaper ur både ett konstnärligt och ett fysikaliskt perspektiv.

Huvudämne i fotografi:

<https://www.aalto.fi/sv/utbildningsutbud/fotografi-konstmagister>

Forskningsgruppen för optik och fotonik:

<https://www.aalto.fi/en/department-of-applied-physics/optics-and-photonics>

Källor:

Fotografier: Maija Savolainen, 2026

Dela din bild:

**#AaltoJunior
#kokeilekotona**

Lycka till med fotograferandet!

Aalto-universitet Junior 2026